

članek

FORMAT COMARC ZA OPIS FOTOGRAFIJ

Branka KerecUniverzitetna knjižnica,
MariborKontaktni naslov:
branka.kerec@um.si**Izvleček**

V fondih slovenskih knjižnic so tudi fotografije, ki jih lahko popisujemo in vključimo v vzajemni knjižnični katalog COBIB. V primerjavi z drugim knjižničnim gradivom so fotografije kot medij specifične, saj je zanje značilna odsotnost podatkov, ki jih potrebujemo za bibliografski opis. Kljub temu format COMARC omogoča ustrezen popis. Fotografije lahko popisujemo na tri načine.

V prispevku so prikazani vsi trije načini popisa na primerih iz kataloga Univerzitetne knjižnice Maribor (UKM). Prikazane so prednosti, navedenih pa je tudi nekaj slabosti, ki bi jih bilo treba izboljšati in s tem omogočiti boljši priklic fotografij.

Ključne besede

fotografije, bibliografski opis, COBIB, Univerzitetna knjižnica Maribor

Abstract

The holdings of Slovenian libraries also include photographs, which can be catalogued and included in the COBIB shared bibliographic database. Photographs as a medium are very specific compared to other types of library material, as one of their characteristics is that the data required for bibliographic description is missing. However, cataloguing in the COMARC format still enables adequate description. Photographs can be catalogued in three ways.

The article demonstrates all three types of cataloguing based on examples from the catalogue of the Maribor University Library (UKM). It lists the advantages and also points to some disadvantages that should be improved in order to enable a larger retrieval of photographs.

Keywords

photographs, bibliographic description, COBIB, University of Maribor library

UVOD

Fotografsko gradivo v fondih knjižnic je treba razumeti kot del kulturne dediščine, ki jo poleg fondov knjižnic tvorijo še fondi arhivov, muzejev in galerij ter društvene in zasebne zbirke. Glede na usmeritev omenjenih institucij in zasebnikov so kriteriji za izbor in vključitev fotografskega gradiva v fonde različni. Vsem pa je enotno vprašanje, kako in do kakšne mere fotografsko gradivo sistematično popisati in dokumentirati, in to z namenom, da je informacija o vsebini in lokaciji fotografskega gradiva dostopna tisti populaciji, ki želi to gradivo proučevati.

Danes je ogromno fotografij dostopnih na spletu v digitalni obliki, bodisi izvorno digitalnih bodisi digitaliziranih. Nekateri spletni portali pri opisovanju fotografij omogočajo tudi aktivno soudeležbo uporabnika.

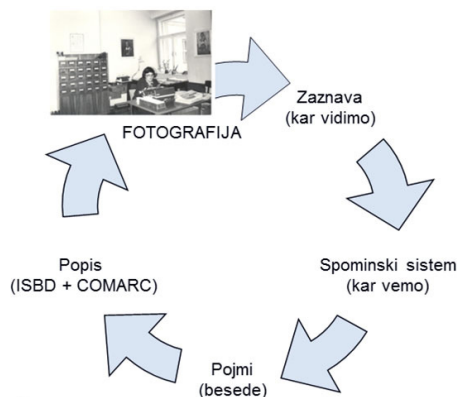
V primerjavi z drugim knjižničnim gradivom so fotografije specifične, kar vpliva na njihovo popisovanje. Za fotografije je značilno, da so na njih zaznani elementi hkrati že sama vsebina. Na fotografijah običajno tudi ni podatkov, ki jih potrebujemo pri popisovanju knjižničnega gradiva nasploh: mnogokrat ni podatkov o času nastanka, o fotografu in naslovu, ravno tako ni kolofona ali kazala vsebine.

Članek je nastal na osnovi predstavitve z naslovom COMARC Format for Bibliographic Description of Photographs na mednarodni konferenci UNIMARC 2014: 4th UNIMARC Users' Group Meeting. Maribor, 14. maj 2014.

Vendar je izrazna moč fotografij izredno široka in vezana na neki širši kontekst, v knjižnici pa je uporabnost fotografij zelo široka, zorni koti proučevanja pa zelo različni.

FOTOGRAFIJE IN KATALOG

Pri opisovanju fotografij moramo vizualne podatke pretvoriti v besedilni opis. Ko gledamo neko fotografijo, videne realitete najprej zaznamo z vizualnimi receptorji. Zaznava vgradimo v naš spominski sistem ali jih povežemo s tem, kar o neki entiteti že vemo, nato jih pretvorimo v besede. Za ponazoritev naj opišem primer spodnje črno-bele fotografije (slika 1). Vemo, da je omara v ozadju fotografije listkovni knjižnični katalog; ker to vemo, omario torej prepoznamo kot listkovni knjižnični katalog in jo tako tudi poimenujemo.

Slika 1: Proces od zaznave videnega do popisa videlih realitet (Vir: Kerec, 2009)

Fotografije moramo popisati tako, da njihov bibliografski opis uporabniku omogoči ustrezen priklic. Popis v katalogu nam mora omogočiti:

- da fotografijo kot bibliografski vir najdemo (angl. *to find*),
- da fotografijo identificiramo (angl. *to identify*),
- da izberemo ustrezno fotografijo (angl. *to select*) in
- da pridobimo informacijo, kako lahko do fotografije dostopamo (angl. *to acquire or obtain access*).
- Zelo dobro pa je tudi, da nam katalog omogoča dodatno brskanje oz. raziskovanje med drugimi bibliografskimi viri in da nas vodi do podobnih ali sorodnih virov tudi širše (angl. *to navigate within a catalogue and beyond*).

Bibliografski zapis za fotografije naj torej omogoča glavne funkcionalnosti, ki so opredeljene tudi v Izjavi o mednarodnih katalogizacijskih načelih (The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2009).

Popisovanje fotografij v slovenskem vzajemnem katalogu COBIB

V slovenskem vzajemnem knjižničnem katalogu popisujemo fotografije tako kot drugo knjižnično gradivo: upoštevamo mednarodne standarde ISBD in podatke o fotografiji vnesemo v format COMARC. Na podlagi veljavnih pravil lahko fotografije popišemo na enega od naslednjih treh načinov:

1. Fotografije popišemo posamično, torej vsako fotografijo samostojno. Tako dobimo za eno fotografijo en bibliografski zapis. Običajno je takšen način popisovanja primeren predvsem za vsebinsko bogate in z domoznanskega vidika pomembne vsebine.
2. Drugi način popisa je, da več posamičnih fotografij združimo v celoto in jih popišemo skupaj v en bibliografski zapis. Običajno smo te fotografije prejeli neurejeno in ločeno ter bi jih lahko popisali tudi samostojno oz. posamično. Fotografije popišemo na tak način predvsem takrat, kadar bi večjo količino podobnih fotografij popisovali posamično na enak ali zelo podoben način. Ker se podatki za vnos ne razlikujejo bistveno, bi tako dobili več zelo podobnih ali celo enakih bibliografskih zapisov.
3. Tretji način popisovanja pa je, da več fotografij popišemo skupaj tako, kot so bile prvotno shranjene v fotografskem albumu. S tem ohranjamo princip provenience. Zanj se odločimo takrat, kadar gre za večje količine fotografij, pri katerih lahko imamo pomanjkljive podatke o vsebini, ali takrat, ko so za našo fotografsko zbirko posamične fotografije manj pomembne, pomembne pa so kot celota (slika 2).

Id. No.	Author	Title	Type of material	Lang.	Year	Loan status	E-access
1	Modirjak, Dragica	Ada Thuma [Slikovno gradivo]	iz photograph	slv	1950	= available - reading room	
2		Balada o golem možu [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1953	= available - reading room	
3		Beniški trgovec [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1953	= available - reading room	
4	Žitek, Simona	Breaking borders calendar 2009 [Slikovno gradivo]	iz graphics	eng	2008	= available - reading room	
5	Japelj, Miro, 1896-1973	Či zovet hruška [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1955	= available - reading room	
6	Japelj, Miro, 1896-1973	Dobri človek iz Sečurana [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1964	= available - reading room	
7	Modirjak, Dragica	Dopadek v mestu Gogi [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1965	= available - reading room	
8		[Fran Žitek [Slikovno gradivo] album	iz photograph	slv	1938	= available - reading room	
9		[Fran Žitek [Slikovno gradivo] portreti iz zapuščine]	iz artificial collection	slv	1935	= available - reading room	
10		[Fran Žitek [Slikovno gradivo] portreti]	iz artificial collection	slv	1950	= available - reading room	
11		[Fran Žitek v Mestnem gledališču na Ptuju [Slikovno gradivo] album časopisnih izvezkov]	iz graphics	slv	2000	= available - reading room	
12	Modirjak, Dragica	Goli kraj [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1965	= available - reading room	
13	Japelj, Miro, 1896-1973	Gospod Puntla in njegov hlapec: Matti [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1955	= available - reading room	
14	Modirjak, Dragica	Hamlet [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1966	= available - reading room	
15	Japelj, Miro, 1896-1973	Mati Korajža in njegovi otroci [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1961	= available - reading room	
16	Japelj, Miro, 1896-1973	Obredno stanje [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1955	= available - reading room	
17	Japelj, Miro, 1896-1973	Otroci apokalipse [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1962	= available - reading room	
18	Japelj, Miro, 1896-1973	Plakar [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1950	= available - reading room	
19	Modirjak, Dragica	Prstanček [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1966	= available - reading room	
20	Japelj, Miro, 1896-1973	Romeo in Julija [Slikovno gradivo]	iz artificial collection	slv	1951	= available - reading room	

Slika 2: Trije načini popisa fotografij – popis posamične fotografije, albuma in umetno tvorjene zbirke, izpis iz COBISS/OPAC-a (Vir: COBISS.SI – Virtualna knjižnica Slovenije, vzajemna baza podatkov COBIB.SI, 2014)

Posebnosti pri popisovanju

Natančnejši pregled vseh treh načinov popisovanja prikaže nekaj razlik pri vnosu. Način popisa izbere katalogizator, tako da je odločitev subjektivna. Z vidika vzajemnega kataloga omogoča način izbire popisovanja časovni in posledično kadrovski prihranek, kar pa se lahko zdi tako le na prvi pogled, saj se v določeni časovni distanci lahko izkaže ravno nasprotno. Različni načini popisovanja tudi ne zagotavljajo konsistentnosti bibliografskih zapisov v katalogu. Hkrati bi lahko bila ista fotografija bibliografsko obdelana tudi na dva načina, kar je v praksi pri fotografijah sicer zelo malo verjetno, a kljub temu možno.

Primer bibliografskega zapisa za posamično fotografijo (COBISS.SI-ID 58485249)

Izbrano fotografijo smo samostojno popisali v maski vnosa za neknjižno gradivo (maska N). Gre za črno-belo portretno fotografijo Ade Thuma, ki jo je fotografiral mariborski fotograf Dragiša Modrinjak. Operna pevka Ada Thuma je bila članica zasedbe Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru vse od leta 1947. Fotografija ima torej fotografa oz. avtorja in naslov ter je z vidika domoznanske zbirke gledaliških fotografij za Univerzitetno knjižnico Maribor pomembna z več zornih kotov. Da gre za posamično fotografijo, je vidno tako v bibliografskem zapisu v bloku podatkov o fizičnem opisu (kjer je navedeno "1 fotografija") kot tudi pri podatkih o zalogi, kjer sta navedeni ena signatura in ena inventarna številka.

Primer bibliografskega zapisa za umetno tvorjeno zbirko fotografij (COBISS.SI-ID 66339585)

Pri drugem načinu popisa fotografij smo se odločili, da več sorodnih fotografij povežemo v celoto. Fotografije smo združili v t. i. umetni zbirki in jih tudi popisali v maski vnosa za zbirne zapise (maska Z). Fotografije je knjižnica prejela v neurejenem stanju, kot je prikazano na spodnji sliki (slika 3).

Slika 3: Prejete posamične fotografije z različnimi vsebinami, ki niso urejene po nobenih kriterijih (Vir: Arhiv UKM, 2014)

Med prejetimi fotografijami je bilo sedem črno-belih fotografij iz predstave Hamlet, ki je bila uprizorjena v Slovenskem narodnem gledališču Maribor v sezoni 1966/67. Te fotografije smo izločili, čeprav na njih nismo identificirali vseh igralcev.

Ker imajo fotografije več skupnih elementov, kot so fotograf (Dragiša Modrinjak), naslov (Hamlet), leto nastanka (1966 ali 1967) in velikost (vse fotografije so dimenzij 24 x 32 cm), smo jih umetno združili v en bibliografski zapis. Tudi te fotografije so pomembne z domoznanskega vidika, ne samo po vsebini, avtorju in kraju, temveč tudi po provenienci. Univerzitetna knjižnica Maribor jih je prejela v zapuščini Frana Žižka, slovenskega dramaturga in režiserja ter gledališkega in filmskega ustvarjalca. Fran Žižek je kot rojen Mariborčan dolga leta umetniško deloval v Slovenskem narodnem gledališču Maribor.

Da gre za več fotografij, tudi v tem bibliografskem zapisu vidimo iz fizičnega popisa ("7 fotografij"), ravno tako pa tudi iz podatkov o zalogi (kjer ima vseh sedem enot isto signaturo, vsaka enota pa svojo inventarno številko).

Primer bibliografskega zapisa za album fotografij (COBISS.SI-ID 66260993)

Tretji način popisa, ki ga v COBIB-u omogoča format COMARC, je popis več fotografij skupaj in tako, kot so bile prvotno shranjene. S tem želimo ohraniti izvorno urejen in hranjen vrstni red. Običajno prejmemo fotografije že v albumu. Fotografije so v njem razvrščene tako, kot jih je z nekim namenom uredil njihov lastnik. V izbranem primeru smo popisali album iz zapuščine Frana Žižka s 162-imi fotografijami (slika 4).

ID=66260993 LN=0000499308 N V3 17.12.2010 UKM::GABRIELA Updated: 12.01.2011 UKM::BRANKA Copied: 0 COBISS3: 30.12.2010 UKM::BRANKA KAT2

001 an - nov zapis bk - dvodimenzionalno slikovno gradivo cm - monografska publikacija d0 - ni hierarhičnega odnosa 7ba - latinica

100 bf - publikacija z negotovim letom izida c1938 ek - odrasli, zahtevno (neleposlovje) hslv - slovenski lba - latinica d1970

1010 aslv - slovenski

102 asvn - Slovenija

116 af - fotoodtis bi - papir db - črno-belo

2001 a[Fran Žižek bSlikovno gradivo ealbum fotografij]

210 a[S. l. cs. n. d1938-1970]

215 a1 album (162 fotogr.) cč-b d29 x 27 cm

300 aAlbum vsebuje dokumentarne fotografije gledaliških uprizoritev

300 aNa fotografijah dramski igralci Babič, Veljak, Samec, Kostanjevec, Remec, režiser Fran Žižek in drugi

32711 Olz vsebine: aŽižek v uredništvu Borbe l. 1938 aOtroška tragedija aMatiček se ženi aLepa Vida aDetektiv Megla aSirote aKdo je kriv? aBurka o jezičnem dohtarju aVzgojitelj Lanovec aDeseti brat aKralj Edip aStrast pod breski aKreature aBeneš tričrki aNevarna igra aV mraku aMartin Krpan aEmilija Galotti aMiklova Zala aOtroci Apokalipse aDobri človek iz Sečjana aGospod Puntila aDvajset let pozneje aHamlet

60011 aŽižek bFran f1914-2008 wZapuščina

6061 aSlovensko gledališče xZgodovina wFotografije

6100 adramski igralci adramske igralka arežiserji aPujsko gledališče

675 c792(497.4) - Slovensko gledališče a7 s7

996 2 dZDTISa915Žižek F. Album f221005984 gokf nv ovoju 162 fotogr. c20101217 p4 rzapuščina Žižek, Fran vc 2ŽižekF 6793301

Slika 4: Popis 162 fotografij v albumu, izpis iz delovnega okolja COBISS3/Katalogizacija (Vir: UKM, 2014)

Pri popisovanju albuma popisujemo fotografije kot celoto in so natančnejši podatki za posamične fotografije lahko pomanjkljivi. Čeprav je možnost takšne rešitve primerna ravno ali predvsem za fotografije, ki za knjižnico vsebinsko niso tako zelo pomembne ali imajo pomanjkljive podatke, pa se lahko po drugi strani določeni podatki o posamični fotografiji tudi izgubijo. Bibliografski zapis za album smo tako kot v prvem primeru popisa posamične fotografije tvorili v maski vnosa za neknjižno gradivo (maska N). Za koliko fotografij gre, je razvidno iz fizičnega opisa ("1 album (162 fotografij)"), v podatkih o zalogi pa je viden le album kot celota.

Podobno kot v prvem primeru ima enota le eno signaturo in eno inventarno številko. Pri inventarizaciji na tak način nastopi nekonistentnost v primerjavi s popisom v umetno tvorjeni zbirki, v primeru poenotenja in inventarizacije vsake posamične fotografije pa bi morali tvoriti 162 polj o zalogi.

Vsebina fotografij

V bibliografskem popisu strukturiramo v format COMARC vse podatke o tej fotografiji tako na nivoju opisne kot vsebinske katalogizacije. Ker je izpovedna moč samih fotografij izredno močna in njena vsebina namenjena zelo široki uporabi, je zaželeno, da vsebinski opis pove čim več o zaznanih realitetah na fotografijah. Ker sta pogled na fotografijo in videnje vizualnih vsebin med osebami različna glede na številne dejavnike (Kerec, 2008), je zelo dobrodošla možnost povezave fotografije v digitalni obliki z bibliografskim zapisom. To storimo v delovnem okolju z dodajanjem multimedijske vsebine in povezavo ustrezno poimenujemo. Tako ima uporabnik v COBISS/OPAC-u možnost, da si fotografijo v digitalizirani obliki tudi ogleda neposredno z dostopom iz kataloga. To stori s klikom na poimenovano priponko, ki je na dnu bibliografskega zapisa (glej primer bibliografskega zapisa za fotografijo Ade Thuma COBISS.SI-ID 58485249).

Prednosti in pomanjkljivosti

Možnost, da lahko katalogizator skladno s poslanstvom svoje knjižnice in strokovnimi kriteriji izgradnje fotografske zbirke izbere enega izmed zgoraj opisanih načinov popisovanja glede na vsebino fotografij, predstavlja bistveno prednost pri obdelavi. Katalogizatorju je tako omogočena vsebinska presoja, ki pospeši ali raziskovalno poglobi sam postopek dela.

Poleg tega format COMARC omogoča tudi popis tistih podatkov, ki sicer niso predmet samega standarda za popis knjižničnega gradiva ISBD(NBM) (1997), so pa lahko za popisovanje fotografskega gradiva izredno pomembni.

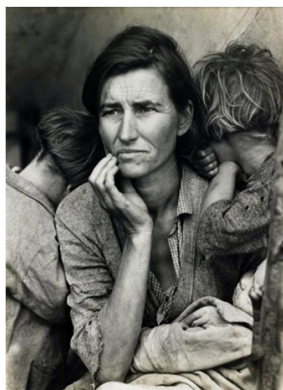
Ti podatki so vključeni v popis po drugih standardih, npr. po standardu za popisovanje arhivskega gradiva ISAD(G) (2000). Podatke, kot so historiat in prevzem gradiva, posebnosti izvoda ipd., ki so z vidika ustreznega trajnega arhiviranja bistveni, lahko v formatu COMARC vključimo na nivoju lokacijskih podatkov posamičnega primerka.

Popisovanje fotografij na opisane načine ima tudi nekaj pomanjkljivosti.

Ena izmed pomanjkljivosti je, da kodirani podatki v podpolju 116a ne omogočajo natančnejše definicije vrste gradiva za fotografije. Natančnejši način kodiranja je sicer omogočen za nekatere druge vrste gradiva, npr. za razglednice. V podpolju 116g lahko izberemo kodo za razglednico, medtem ko kode za fotografijo ne moremo izbrati. Posledično je temu primeren tudi izpis v COBISS/OPAC-u: medtem ko je izpis ustrezen za razglednico, pa se podatek o fotografiji na osnovi kode v podpolju 116a glede na zgoraj predstavljene primere popisovanja ne izpiše vedno ustrezno. Tako kodirani podatki pri pregledovanju kataloga uporabniku namreč ne omogočajo takojšnje informacije o tem, ali gre za eno fotografijo ali je teh več, saj kodirani podatki ne omogočajo uporabe ednine ali množine. Tako je na prvem nivoju dobljenih rezultatov iskanja uporabljen izraz "fotografija", in sicer tako pri bibliografskem zapisu fotografije Ade Thuma kot tudi pri bibliografskem zapisu albuma s 162-imi fotografijami. Pri umetno tvorjeni zbirki pa se podatek, da gre za fotografije, popolnoma izgubi. Uporabnik dobi le informacijo, da je sedem fotografij iz predstave Hamlet po vrsti gradiva "umetna zbirka"; natančnejši podatek, da gre za fotografije, pa omogoči šele vpogled v sam bibliografski zapis.

Čeprav je pripenjanje multimedijske vsebine oz. digitalizirane fotografije k bibliografskemu zapisu dobrodošlo, je pomanjkljivost slovenskega vzajemnega kataloga tudi, da popisovanje fotografij ne omogoča aktivnega sodelovanja uporabnikov. Gre za to, da bi vsebinske oznake lahko obogatili uporabniki. Sodelovalni način omogočajo številni spletni portali, npr. Flickr (<https://www.flickr.com/>). V Sloveniji je sodelovalni način uporabnikov od leta 2013 omogočen tudi na regijskem portalu Kamra (<http://www.kamra.si/>). Zakaj torej ne bi tega ponujal tudi COBIB?

Uporabniki lahko z dodajanjem svojih oznak izredno obogatijo informacije in naše vedenje o fotografijah ter tako dopolnijo njihovo izrazno moč (slika 5).

Dorothea Lange

Migrant Mother, Nipomo, California, 1936

gelatin silver print; 13 5/16 x 10 5/16 in. (33.81 x 26.19 cm) (image) 13 7/8 x 11 in. (35.24 x 27.94 cm) (mount)

The Alfred and Ingrid Lenz Harrison Fund, 92.136

Minneapolis Institute of Arts

Tags for this work:

1936, 20th century, Beautiful Despair, Dorothea Lange, FSA, Female photographers, Florence Owens Thompson, Hardship, Iconic image, Mother, New Deal, Nipomo, Nipomo, California, Okie, Okies, Oklahoma, Portrait, Poverty, San Francisco News, The Great Depression, The Migrant Mother, Thoughts of a worried mother, Women, Worry, America, American, Appalachia, Armoured, baby, black, black and white, black&white, brave, children, children, classic, concern, concerned, contrast, depression, destitute, dirt, dirty, Dorothea, Dorothea Lange, dust bowl, dustbowl, face, family, famous photograph, fear of the future, female, foto, gray, great depression, grime, gritty, hair, hand, hands, hard life, hardscrabble, heroic, hunger, hungry, iconic, iconic photography, immigrant, immigrants, infant, John Steinbeck, journalistic, Lange, looking forward, migrant, migrant mother, migrant worker, migrant workers, migrants, mother, mother and child, mother and children, mouth, photo, photograph, photography, plaid, poor, posed, refugee, resignation, sad, seppia, social documentary, Steinbeck, thirsty, toddler, vrouw, welfare, white, woman, woman and children, worried, WPA, wrinkled brow, zwart-wit

J. Steinbeck: Grapes of Wrath (1939)

Slika 5: Fotografija in vsebinske oznake k bibliografskemu zapisu, ki so jih na portalu Flickr dodali uporabniki (Vir: Flickr, 2014)

Slika 5 znane fotografije Dorothee Lange kaže ravno to, kako lahko uporabniki dopolnijo podatke in tako omogočijo širšo navezavo na druga dela. Na desni strani ob fotografiji vidimo najprej bibliografski opis za to fotografijo, ki ga je tvoril popisovalec, pod njim pa izbor oznak, ki so jih dodajali uporabniki; med njimi je tudi oznaka "John Steinbeck". Ob tej oznaki se nam porodi vprašanje, kako je pisatelj John Steinbeck s to fotografijo povezan. Neposredne povezave res ni, obstaja pa posredna povezava: John Steinbeck je namreč leta 1939 v svojem romanu Sadovi jeze (Grozdi jeze; The Grapes of Wrath) opisoval življenje ameriških migrantov, propadlih malih kmetov v času gospodarske krize v Ameriki v letih 1929 in 1930, ko so se selili za delom in iskali kakršno koli zaposlitev za golo preživetje. Fotografinja Dorothea Lange je kar nekaj časa preživela z migranti in se selila z njimi. Pri tem je nastala njena znana serija črno-belih fotografij iz življenja migrantov. Prav to, navezava na druga dela tudi širše, zunaj kataloga, pa je tudi zadnje načelo v že omenjeni Izjavi o mednarodnih katalogizacijskih načelih (IFLA, 2009). Zato bi bilo smiselno kot aktivne akterje pri popisovanju vključiti tudi uporabnike.

ZAKLJUČEK

Popisovanje fotografij v formatu COMARC omogoča vključitev podatkov, ki so lahko pomembni tako za uporabnika kot za knjižnico. Sama možnost izbire, na kakšen način bo katalogizator popisal fotografije, popisovalcu omogoča upoštevanje vsebinskih kriterijev izgradnje zbirke, ki je skladna s poslanstvom knjižnice. Ker uporabniki že dolgo niso več lokalno vezani na fizični prostor knjižnice, je dodana vrednost povezave bibliografskega zapisa z digitalizirano fotografijo prav gotovo koristna možnost, ki jo je vredno uporabljati in ki pomeni obogatitev zgolj bibliografskih podatkov. Razvoj možnosti, da bi vsebinske attribute dopolnjevali tudi uporabniki, bi prinesel še dodatno obogatitev in vsebinsko popestritev.

Reference

- COBISS.SI Virtualna knjižnica Slovenije: vzajemna baza podatkov COBIB.SI, 2014. [online] Dostopno na: <http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=COBIB> [14.11.2014].
- ISAD(G): general international standard archival description, 2000. [pdf] 2nd ed. Ottawa: International Council on Archives. Dostopno na: [http://www.icacds.org.uk/eng/ISAD\(G\).pdf](http://www.icacds.org.uk/eng/ISAD(G).pdf) [14. 11. 2014].
- ISBD(NBM): mednarodni standardni bibliografski opis neknjižnega gradiva, 1997. Predelana izd. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Kerec, B., 2008. *Bibliografski opis fotografij: oblikovanje naslova in vsebinskega opisa*. Magistrsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.
- Kerec, B., 2009. *Človekove zaznave in njihov pomen za predstavitev fotografij v zbirkah: predavanje za študente 3. letnika na dodiplomskem študiju v okviru predmeta Organizacija informacijskih zbirk*. Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, 9. marec 2009.
- The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2009. *Statement of international cataloging principles*. [online] (Last update: 11 November 2012) Dostopno na: <http://www.ifla.org/publications/statement-of-international-cataloguing-principles> [14. 11. 2014].
- Yahoo, 2014. *Flickr*. [online] Dostopno na: <https://www.flickr.com/> [14. 11. 2014].